

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р1 264/2022
12.05.2022. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Остојин, адвокат из ..., против тужених часопис „Синтезе” из Крушевца, ББ, главне уреднице часописа „Синтезе” и Академије васпитачко медицинских струковних студија из Крушевца - издавача часописа „Синтезе”, ради заштите права на лично име, одлучујући о сукобу стварне надлежности између Вишег суда у Београду и Вишег суда у Крушевцу, у седници већа одржаној 12.05.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

За суђење у овој правној ствари, **СТВАРНО ЈЕ НАДЛЕЖАН** Виши суд у Крушевцу.

Образложење

У конкретном случају, тужилац је дана 14.02.2022. године поднео тужбу Вишем суду у Крушевцу против тужених, због повреде права на лично име неовлашћеном употребом, јер је главна уредница часописа „Синтезе“ додала име тужиоца као једно од имена аутора објављеног рада „...“, без његове сагласности. Решењем П бр. 7/22 од 11.03.2022. године, Виши суд у Крушевцу се огласио стварно ненадлежним за поступање по тужби у овој правној ствари и по правноснажности овог решења списе предмета доставио Вишем суду у Београду, као стварно и месно надлежном на даље поступање, сматрајући да се ради о спору који има за основ примену Закон о јавном информисању и медијима као и Закона о ауторском и сродним правима у смислу члана 4 став 2. и 3. Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава.

Виши суд у Београду није прихватио стварну надлежност и предмет је доставио Врховном касационом суду ради решавања сукоба стварне надлежности.

Решавајући настали негативни сукоб стварне надлежности на основу овлашћења из члана 22. став 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Сл. гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-У, 55/14, 87/18 и 18/20) и члана 30. Закона о уређењу судова („Сл. гласник РС“, бр.116/08...113/17 и 88/18), Врховни касациони суд је одлучио да је за поступање у овом предмету стварно надлежан Виши суд у Крушевцу.

Чланом 4. Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава прописано је да је Виши суд у Београду надлежан да у првом степену одлучује о забрани растурања штампе и ширења информација у средствима јавног информисања и

да суди у споровима о објављивању исправке информације и одговора на информацију, због повреде забране говора мржње, заштите права на приватни живот, односно права на лични запис, пропуштања објављивања информације и накнади штете у вези са објављивањем информације за територију Републике Србије (став 2); и за спорове о ауторским и сродним правима и заштити и употреби проналазака, индустријског дизајна, модела, узорака, жигова, ознака географског порекла, топографије интегрисаних кола, односно топографије полупроводничких производа и оплемењивача биљних сорти за територију Републике Србије (став3.).

Имајући у виду наведену законску одредбу Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава, произлази да је Виши суд у Београду надлежан да суди за територију Републике Србије (у складу са чланом 4. став 2. и 3. Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава), у споровима у којима постоји основа за примену Закон о јавном информисању и медијима, као и Закона о ауторском и сродним правима.

Према члану 351. став 1. тачка 4. Породичног закона прописано је да се право на лично име може повредити нарочито: означавањем себе, другог лица, организације, ствари или појаве имаочевим личним именом и делом имена, навођење другог или допуштањем другог да себе означава имаочевим личним именом и делом имена, неовлашћеном употребом имаочевог личног имена или дела имена на други начин без пристанка имаоца (неовлашћена употреба личног имена). Чланом 355. истог Закона, прописана је садржина тужбе у ситуацији евентуалне повреде права на лично име.

С обзиром на изнето, а полазећи од садржине тражене правне заштите и чињеничних навода тужбе, произлази да није реч о спору који би имао за основ примену одредби Закона о ауторском и сродним правима, јер предмет тужбеног захтева није заштита ауторског или сродног права, већ заштита права на лично име. Не ради се ни о спору у смислу одредби Закона о јавном информисању и медијима – ЗЈИМ, јер повреда права која је предмет заштите, према наводима тужбе, није учињена путем медија, већ часописа, који према императивној норми ЗЈИМ не представља медији (реч је о часопису за који је општепознато да је намењен за педагошке науке, књижевност и културу, односно за информисање и образовање одређене професионалне групе), због чега ни тужени главни уредник и издавач не представљају одговорног уредник медија и издавача медија, па нема ни основа за примену одредаба ЗЈИМ у решењу овог спора. Ово стога јер, остварење правне заштите применом Закона о ауторским и сродним правима, претпоставља да је предмет заштите ауторско или сродно право, док се у поступцима за остварење правне заштите применом Закона о јавном информисању и медијима, тужба може поднети против само против новинара, одговорног уредника или/и издавача медија, уз услов да је повреда права личности чија се заштита тражи (права на част и углед, права на индетитет, права приватности ...), извршена информацијом објављеном путем медија.

Како је у конкретном случају реч о грађанскоправном спору по тужби тужиоца против часописа намењеног за педагошке науке, књижевност и културу, главног уредника тог часописа и издавача часописа, као тужених, ради заштите права на лично име у смислу члана 351. став 1. тачка 4. и 355 став 1. тачка 2. Породичног закона (дакле, који има за основ примену одредаби Породичног закона), није реч о спору за који је Виши суд у Београду надлежан да суди за територију Републике Србије у складу са чланом 4. Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава,

већ Виши суд у Крушевцу чија је стварна надлежност заснована подношењем тужбе у овој правној ствари сагласно члану 23. став 1 тачка 7. Закону о уређењу судова.

Из наведених разлога, применом члана 22. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић